

10

Signature of Invigilators

Roll No.
(In figures as in Admit Card)

1. ....

EDUCATION Paper II

2. ....

Roll No. ....

(In words)

JY—04/13

Name of the Areas/Section (if any).....

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of *fifty (50)* multiple choice type questions. *All* questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method A Wrong Method A or A

4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under paper II only.
5. Read instructions given inside carefully.
6. One sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટેની સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.
૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ **પચાસ (50)** બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ પાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

ખરી રીત : A ખોટી રીત : A , A

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheet ની Paper II વિભાગની નીચે આપેલ પાનાંઓમાં આપવાના રહેશે.
૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.
૬. આ બુકલેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.
૭. પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈપણ કાગળ પરીક્ષા ખંડની બહાર લઈ જવો નહીં.

SEAL

RECEIVED
11/10/1917

(Date of receipt of copy)

EDUCATION

શિક્ષણ

PAPER-II

પ્રશ્નપત્ર-II

Note : This paper contains fifty (50) multiple-choice questions, each question carrying two (2) marks. Attempt All the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પચાસ (૫૦) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો છે. દરેક પ્રશ્નના બે(૨) ગુણ છે. બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. Which of the following Indian Philosophers laid stress on the education of commoners ?
- (A) Mahavir (B) Shankaracharya
(C) Buddha (D) Ishwara Krishna
- આમ જનતાના શિક્ષણ માટે કયા ભારતીય તત્ત્વચિંતકે ભાર મૂક્યો છે?
- (A) મહાવીર (B) શંકરાચાર્ય
(C) બુદ્ધ (D) ઈશ્વર ક્રિષ્ણા
2. In the school of philosophy called 'Idealism', the reality is viewed as :
- (A) Relative (B) Absolute
(C) Contextual (D) Experiential
- આદર્શવાદ/વિચારવાદ તત્ત્વજ્ઞાનની વિચારધારામાં 'વાસ્તવિકતા' નું દર્શન ..... રીતે/પ્રમાણે કરવામાં આવે છે :
- (A) સાપેક્ષ (B) નિરપેક્ષ
(C) સંદર્ભ (D) અનુભવજન્ય
3. In the Indian Philosophy, the term 'Relativistic Pluralism' is represented by :
- (A) Shunyavad (B) Syadvad
(C) Lokayat (D) Kshanbhangvad
- 'સાપેક્ષ બહુવાદ' ની સંકલ્પના ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનમાં ..... નું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે :
- (A) શૂન્યવાદ (B) સ્યાદવાદ
(C) લોકાયત (D) ક્ષણભંગવાદ

4. Which of the following schools of Philosophy will propose the disestablishing of formal educational institutions ?

- (A) Logical positivism (B) Positive relativism
(C) Idealism (D) Existentialism

વૈદિક શિક્ષણ સંસ્થાઓની બિનસ્થાપિતતાની હિમાયત નીચે આપેલી તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ વિચારધારા દ્વારા કરવામાં આવશે :

- (A) તાર્કિક વિધેયવાદ (B) વિધેયાત્મક સાપેક્ષવાદ
(C) આદર્શવાદ/વિચારવાદ (D) અસ્તિત્વવાદ

5. Which of the following is a correct match for items indicated in column I in terms of items in column II :

Column I

Column II

(a) Sankhya	(i) Dependent origination
(b) Vedanta	(ii) Anekantvada
(c) Jainism	(iii) Monism
(d) Buddhism	(iv) Dualism

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(B)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(C)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

વિભાગ-૧ અને વિભાગ-૨ માં આપેલ વિગતોને નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી કયો સાચો વિકલ્પ જોડે છે?

વિભાગ-૧

વિભાગ-૨

(a) સાંખ્ય	(i) પ્રતિત્ય સમુત્પાદ
(b) વેદાન્ત	(ii) અનેકાંતવાદ
(c) જૈન તત્ત્વજ્ઞાન	(iii) અદ્વૈતવાદ
(d) બૌદ્ધ તત્ત્વજ્ઞાન	(iv) દ્વૈતવાદ

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)
(B)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(C)	(i)	(iv)	(iii)	(ii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)

6. Who envisioned education as a man-making process ?
(A) Aurobindo Ghosh (B) Swami Vivekananda

(C) Rousseau (D) Tagore

શિક્ષણ એ એક માનવ ઘડતરની પ્રક્રિયા છે એવું કોનું દર્શન છે?

(A) અરવિંદ ઘોષ (B) સ્વામી વિવેકાનંદ

(C) રૂસો (D) ટાગોર

7. 'That which is useful is true' will be accepted by :

(A) Idealists (B) Realists

(C) Pragmatists (D) Naturalists

'જે ઉપયોગી છે તે જ સત્ય' એવું ..... ના દ્વારા સ્વીકૃત કરવામાં આવશે :

(A) આદર્શવાદીઓ/વિચારવાદીઓ (B) વાસ્તવવાદીઓ

(C) પ્રયોજનવાદીઓ (D) પ્રકૃતિવાદીઓ/નિસર્ગવાદીઓ

8. Which of the following statements in respect of National Values may be considered to be enshrined in the Indian Constitution ?

(A) My Country—Right or Wrong

(B) One country without tolerance for diversity of any kind

(C) In a country everybody has a right to education

(D) A good country is that which is classless and casteless

ભારતીય બંધારણમાં રહેલાં રાષ્ટ્રીય મૂલ્યોને નીચે આપેલ વિધાનોમાંથી કયું વિધાન સાર્થક કરે છે?

(A) મારો દેશ - સાચો કે ખોટો

(B) કોઈ પણ પ્રકારની વિવિધતા માટેનો એક દેશ જેમાં સહનશીલતા ન હોય

(C) એવો એક દેશ કે જેમાં દરેકને શિક્ષણનો હક હોય

(D) એક એવો સારો દેશ જે વર્ગવિહિન અને જાતિવિહિન હોય

9. 'Knowledge is Power' will be acceptable to which school of philosophy ?

(A) Logical empiricism (B) Logical Analysis

(C) Naturalism (D) Realism

'જ્ઞાન એ શક્તિ છે.' તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ વિચારધારામાં આ વિધાન સ્વીકૃત હોઈ શકે?

(A) તાર્કિક અનુભવવાદ (B) તાર્કિક વિશ્લેષણ

(C) પ્રકૃતિવાદ/નિસર્ગવાદ (D) વાસ્તવવાદ

10. "Education is basically a process of transformation", according to :
- (A) R. N. Tagore (B) Aurobindo
(C) Ramanuja (D) Ram Tirtha
- “શિક્ષણ એ મૂળભૂત રીતે રૂપાંતરણની પ્રક્રિયા છે.” તત્ત્વચિંતક ..... ના અનુસાર :
- (A) રવિન્દ્રનાથ ટાગોર (B) અરવિંદ
(C) રામાનુજ (D) રામતીર્થ
11. Which school of philosophy considers knowledge as an 'Emergent synthesis' ?
- (A) Logical Positivism (B) Positive Relativism
(C) Logical Analysis (D) Logical Empiricism
- તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ વિચારધારા 'જ્ઞાનને વિકાસશીલ સંયોજન' તરીકે ગણે છે?
- (A) તાર્કિક વિધેયવાદ (B) વિધેયાત્મક સાપેક્ષવાદ
(C) તાર્કિક વિશ્લેષણ (D) તાર્કિક અનુભવવાદ
12. 'Sarva Shiksha Abhiyan' has been designed to :
- (A) meet the educational needs of the poor
(B) address the aspirations of the masses
(C) fulfil constitutional obligations
(D) please the weaker sections of the society
- 'સર્વશિક્ષા અભિયાન' ની રચના કરવામાં આવેલ છે જેથી :
- (A) ગરીબો શૈક્ષણિક આવશ્યકતાઓ પ્રાપ્ત કરી શકે
(B) જનસમુદાયની આકાંક્ષાઓને સંતોષી શકાય
(C) બંધારણીય જોગવાઈઓને પરિપૂર્ણ કરી શકાય
(D) સમાજના નબળા વર્ગોને ખુશ કરી શકાય
13. Education as social system has the following characteristics (which one is not correct) :
- (A) It is meant for individuals of society
(B) It is being managed by individuals of society
(C) It is meant for development of individuals
(D) It is related to upper strata of society
- શિક્ષણ એ સામાજિક વ્યવસ્થા તરીકે નીચે મુજબનું લક્ષણ ધરાવે છે (કયું સાચું નથી) :
- (A) સમાજની વ્યક્તિઓ માટે તે છે એવો તેનો અર્થ છે
(B) સમાજની વ્યક્તિઓ દ્વારા તેની વ્યવસ્થા થાય છે
(C) વ્યક્તિઓના વિકાસ માટે તે છે
(D) તે સમાજના ઉપલા સ્તર સાથે સંબંધ ધરાવે છે

14. The term modernisation best connotes :

- (A) Economic upliftment of the people
- (B) Change of political system
- (C) Cultural revolution
- (D) Spiritual upliftment of the people

આધુનિકતાની સંકલ્પનાનો ઉત્તમ અર્થ થાય છે :

- (A) લોકોની આર્થિક ઉન્નતિ
- (B) રાજકીય વ્યવસ્થાનું પરિવર્તન
- (C) સાંસ્કૃતિક ક્રાંતિ
- (D) લોકોની આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ

15. The foundations of democracy may be best described by the set of phrases :

- (A) Independence, Equality and Brotherhood
- (B) Social Stratification and Social Development
- (C) Economic Strata and Economic Development
- (D) Cultural Development and Nationality

લોકશાહીના આધાર સ્તંભોને નીચે આપેલા કયા શબ્દ-સમૂહો વડે ઉત્તમ રીતે વર્ણવી શકાય :

- (A) સ્વતંત્રતા, સમાનતા અને બંધુત્વ
- (B) સામાજિક વર્ગીકરણ અને સામાજિક વિકાસ
- (C) આર્થિક સ્તર અને આર્થિક વિકાસ
- (D) સાંસ્કૃતિક વિકાસ અને રાષ્ટ્રીયતા

16. Secularism means :

- (A) Everybody gets equal vocational opportunities
- (B) Freedom to provide religious education to all
- (C) Each one has freedom to practice his/her our religion
- (D) Each one behaves as per his/her religious laws

બિનસાંપ્રદાયિકતા એટલે :

- (A) દરેકને વ્યવસાયની સમાન તકો પ્રાપ્ત થાય
- (B) સર્વને ધાર્મિક શિક્ષણ પૂરું પાડવાની સ્વતંત્રતા
- (C) દરેક વ્યક્તિને પોતાનો ધર્મ પાળવાની સ્વતંત્રતા
- (D) દરેક વ્યક્તિ તે/તેણીના ધાર્મિક નિયમો અનુસાર વર્તે

17. The most important facilitator of social change is :
- (A) Education (B) Religion
(C) Ethnicity (D) Caste
- સામાજિક પરિવર્તન માટે અગત્યનો મદદકર્તા બને છે :
- (A) શિક્ષણ (B) ધર્મ
(C) વંશજાતિયતા (D) જાતિ
18. Social mobility is largely attributable to :
- (A) Availability of job opportunities
(B) Desire of the individuals to move from one stratum to another
(C) The parental pressure
(D) Politics in the society
- મહદ અંશે સામાજિક ગતિશીલતા ..... ને લીધે છે :
- (A) નોકરીની તકોની પ્રાપ્તિ
(B) વ્યક્તિઓની એક સ્તરમાંથી બીજા સ્તરમાં જવાની તત્પરતા
(C) વાલીઓનાં દબાણ
(D) સમાજમાં રહેલા રાજકારણ
19. The characteristic of Indian Society, that distinguishes it from other societies is :
- (A) Its caste system (B) Its religious system
(C) Its unity in diversity (D) Its multilingualism
- ભારતીય સમાજનું જે લક્ષણ તેને અન્ય સમાજોથી અલગ પાડે છે તે ..... છે :
- (A) તેની જાતિપ્રથા (B) તેની ધાર્મિકપ્રથા
(C) તેની વિવિધતામાં એકતા (D) તેનો બહુભાષાકીયવાદ
20. The constitutional provision for upliftment of weaker section of society is creating :
- (A) New class system
(B) Gender sensitization
(C) Equality of opportunities in job situation
(D) Depression among talented population
- સમાજના નબળા વર્ગોના ઉત્થાન માટેની બંધારણીય જોગવાઈઓ સર્જે છે :
- (A) નવી જાતિપ્રથા
(B) લિંગ પ્રત્યેની સભાનતા
(C) નોકરીની સમાન તકો
(D) તેજસ્વી લોકોમાં હતાશાની લાગણી

21. A child insists on learning through new games provided in a computer. It may be treated as an example of :

- (A) Modernization in learning (B) Acculturation in learning
(C) Socialisation in learning (D) Globalisation in learning

એક બાળક કમ્પ્યુટરમાં રહેલી નવી રમતો દ્વારા અધ્યયન કરવા માટે આગ્રહ કરે છે અને ઉદાહરણ ગણવું જોઈએ :

- (A) અધ્યયનની આધુનિકતાનું (B) અધ્યયનના અસંસ્કૃતિકરણનું
(C) અધ્યયનના સામાજિકરણનું (D) અધ્યયનના વૈશ્વીકરણનું

22. In what way 'politics' contributes most to education ?

- (A) by reducing the fee hikes
(B) by making 'students freedom' a right
(C) by framing new educational policies
(D) by enacting laws which favour students and teachers

રાજકારણ કઈ રીતે શિક્ષણમાં મહત્તમ ભાગ ભજવે છે?

- (A) ફી વધારામાં ઘટાડો કરીને
(B) 'વિદ્યાર્થીઓની સ્વતંત્રતા' ને હકનો દરજ્જો આપીને
(C) નવી શિક્ષણનીતિઓ ઘડીને
(D) વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોની તરફેણમાં હોય એવા કાયદાઓનું ઘડતર કરીને

23. Who contributed the most for upliftment of weaker sections of the society in India ?

- (A) Sri Aurobindo (B) Vivekananda
(C) Gandhiji (D) Tagore

ભારતીય સમાજમાં નબળા વર્ગોના ઉત્થાન માટે મહત્તમ ભાગ કોણે ભજવ્યો?

- (A) શ્રી અરવિંદ (B) વિવેકાનંદ
(C) ગાંધીજી (D) ટાગોર

24. The caste system tends to ceate :

- (A) An open society (B) A closed society
(C) A dead society (D) A changing society

જાતિપ્રથા વડે સર્જાય છે :

- (A) મુક્ત સમાજ (B) બંધિયાર સમાજ
(C) મૃત સમાજ (D) પરિવર્તનશીલ સમાજ

25. Reinforcement in behaviourist school of thought may be a :

- (A) Stimulus that follows a response
- (B) Stimulus that precedes a response
- (C) Stimulus that proceeds or follows a response
- (D) Stimulus depending on the occurrence of a response

વર્તનવાદી વિચારધારા અનુસાર પ્રબલન એ એક પ્રકારનું :

- (A) ઉદ્દેશ્ય જે પ્રતિચારને અનુસરે છે
- (B) ઉદ્દેશ્ય જે પ્રતિચારના પૂર્વે હોય છે
- (C) ઉદ્દેશ્ય જે પ્રતિચારના પૂર્વે હોય અને અનુસરતું પણ હોય
- (D) પ્રતિચાર પર આધારીત ઉદ્દેશ્ય હોય

26. Thorndike's 'Law of Effect' operates through :

- (A) Strengthening S-R connections
- (B) Weakening S-R connections
- (C) Reinforcing every stimulus
- (D) Strengthening S-R connection through a satisfying state of affairs

થોર્નડાઈકનો 'અસરનો સિદ્ધાંત' ..... કાર્ય કરે છે :

- (A) S-R ના મજબૂત અભિસંધાનથી
- (B) S-R ના નબળાં અભિસંધાનથી
- (C) પ્રત્યેક ઉદ્દેશ્યના પ્રબલન વડે
- (D) સંતોષજનક સ્થિતિઓ વડે S-R અભિસંધાનને મજબૂત કરીને

27. What is the critical factor in conditioning through Pavlov's classical procedure ?

- (A) Pairing of a stimulus with a response
- (B) Repetition of a stimulus-response connection again and again
- (C) Pairing of a neutral stimulus with unconditioned response
- (D) Pairing of a neutral stimulus with unconditioned stimulus

પાવલોવની શાસ્ત્રીય અનુબંધન પ્રક્રિયામાં કયા આધારભૂત પરિબલનું અભિસંધાન થાય છે?

- (A) ઉદ્દેશ્યનું પ્રતિચાર સાથેનું યુગ્મન
- (B) ઉદ્દેશ્ય-પ્રતિચાર અભિસંધાનનું વારંવાર પુનરાવર્તન
- (C) બિનઅભિસંધિત પ્રતિચાર સાથે તટસ્થ ઉદ્દેશ્યનું યુગ્મન
- (D) તટસ્થ ઉદ્દેશ્યનું બિનઅભિસંધિત ઉદ્દેશ્ય સાથેનું યુગ્મન

28. In classical conditioning, extinction is said to occur as a result of :
- (A) Unconditioned stimulus followed by conditioned stimulus
 (B) Conditioned stimulus followed by no unconditioned stimulus
 (C) Conditioned stimulus followed by unconditioned response
 (D) Unconditioned stimulus followed by withholding of conditioned stimulus
- શાસ્ત્રીય અભિસંધાનમાં, વિલોપ એ પરિણામ સ્વરૂપ થાય છે જેથી :
- (A) બિનઅભિસંધિત ઉદ્દેપક અભિસંધિત ઉદ્દેપકને અનુસરે છે
 (B) અભિસંધિત ઉદ્દેપક બિનઅભિસંધિત ઉદ્દેપક દ્વારા ન અનુસરાય
 (C) અભિસંધિત ઉદ્દેપક બિનઅભિસંધિત પ્રતિચારને અનુસરે છે
 (D) બિનઅભિસંધિત ઉદ્દેપક અભિસંધિત ઉદ્દેપકને અવરૂઢ કરીને અનુસરે છે
29. In operant conditioning paradigm which of the following is optional ?
- (A) Cue
 (B) Response
 (C) Reinforcement
 (D) Response-reinforcement contingency
- કારક અભિસંધાનની સંરચનામાં નીચેનામાંથી કયો વૈકલ્પિક છે?
- (A) સંકેત
 (B) પ્રતિચાર
 (C) પ્રબલન
 (D) પ્રતિચાર-પ્રબલન નિર્ભરતા
30. According to which of the following theories, structuring and restructuring of experiences gives rise to learning ?
- (A) Insight theory of Kohler (B) Sign-gestalt theory of Tolman
 (C) Reinforcement theory of Hull (D) Field theory of Lewin
- નીચેના સિદ્ધાંતોમાંના કયા સિદ્ધાંત મુજબ અનુભવોની સંરચના અને પુનઃસંરચના દ્વારા અધ્યયનનો ઉદ્ગમ થાય છે?
- (A) કોહલરનો આંતરસૂઝ સિદ્ધાંત (B) ટોલમેનનો સંકેત-સમગ્ર સિદ્ધાંત
 (C) હલનો પ્રબલન સિદ્ધાંત (D) લેવિનનો ક્ષેત્રીય સિદ્ધાંત

31. In Gagne's hierarchy, 'Concept learning' will not include :

- (A) Sign learning (B) S-R learning
(C) Rule learning (D) Discrimination learning

ગેનેના અધિકમમાં 'સંકલ્પનાનું અધ્યયન' માં ..... નું સમાવેશ થશે નહિ :

- (A) સંકેત અધ્યયન (B) S-R અધ્યયન
(C) નિયમ અધ્યયન (D) ભેદબોધક અધ્યયન

32. Principle of continuity in Growth and Development means :

- (A) Growth and Development are uniform
(B) Growth and Development are predictable
(C) Growth and Development are linear
(D) Growth and Development are never ending process

વૃદ્ધિ અને વિકાસમાં સાતત્યના સિદ્ધાંતનો અર્થ થાય છે :

- (A) વૃદ્ધિ અને વિકાસ એક સરખાં છે
(B) વૃદ્ધિ અને વિકાસનું ભવિષ્યકથન કરી શકાય છે
(C) વૃદ્ધિ અને વિકાસ એ રેખીય છે
(D) વૃદ્ધિ અને વિકાસની પ્રક્રિયાનો કદાપિ અંત થતો નથી

33. The main objective of Rewarding is :

- (A) encouraging a person
(B) To get desired action repeated
(C) To set an example before others
(D) To give donations

પુરસ્કારનો મુખ્ય હેતુ છે :

- (A) વ્યક્તિને પ્રોત્સાહિત કરવી
(B) ઈચ્છિત કાર્યનું પુનરાવર્તન પ્રાપ્ત કરવું
(C) અન્યને યોગ્ય ઉદાહરણ પૂરું પાડવું
(D) અનુદાનો આપવા

34. Which of the following is not used in describing intelligence ?

- (A) Learning capacity
- (B) Capacity to deal with abstraction
- (C) Capacity to accomodate and adjust
- (D) Capacity for rote-memorization

બુદ્ધિનું વર્ણન કરવામાં નીચેનામાંથી કયો વિકલ્પ ઉપયોગમાં આવતો નથી?

- (A) અધ્યયન ક્ષમતા
- (B) અમૂર્ત વિચાર સાથે કાર્ય કરવાની ક્ષમતા
- (C) સમજૂતી અને સમાયોજનની ક્ષમતા
- (D) ગોખણપટ્ટીની ક્ષમતા

35. It is not necessary that a creative child has a :

- (A) necessary level of intelligence
- (B) knack for doing things in his/her own way
- (C) gift of gap
- (D) new way of accomplishing results

એવું જરૂરી નથી કે સર્જનશીલ બાળક પાસે :

- (A) બુદ્ધિમતા માટેનું આવશ્યક ધોરણ હોય
- (B) પોતાની રીતે તેણી/તેનામાં કામ કરવાની હથોટી હોય
- (C) રિક્ત સ્થાનપૂર્તિની મેઘા હોય
- (D) પરિણામ પ્રાપ્ત કરવાનો નવો માર્ગ હોય

36. Which theory views personality as a continuum ?

- (A) Type theory
- (B) Trait theory
- (C) Psycho-analytical theory
- (D) Role theory

વ્યક્તિત્વનો કયો સિદ્ધાંત વ્યક્તિત્વને સાતત્ય ગણે છે?

- (A) પ્રકાર સિદ્ધાંત
- (B) લક્ષણ સિદ્ધાંત
- (C) મનોવિશ્લેષણ સિદ્ધાંત
- (D) ભૂમિકા-નિર્વાહ સિદ્ધાંત

37. Origin of hypothesis lies in :

- (A) Data collected during research
- (B) Results obtained after data analysis
- (C) Interpretation of results
- (D) Richness of background knowledge

ઉત્કલ્પનાઓનું ઉદભવસ્થાન ..... માં રહેલું છે :

- (A) સંશોધન દરમિયાન માહિતીનું એકત્રીકરણ
- (B) માહિતીના પૃથકકરણ બાદ પ્રાપ્ત થયેલાં પરિણામો
- (C) પરિણામોના અર્થઘટન
- (D) આધારીત જ્ઞાનની સમૃદ્ધતા

38. If a score of 5 is added to all the scores in both the groups (X and Y) while tabulating for correlation, the value of coefficient of correlation will :

- (A) increase
- (B) decrease
- (C) become zero
- (D) not change

જ્યારે બંને જૂથો (X અને Y) માં 5 ના ગુણાંકને ઉમેરીને સહસંબંધ માટેની ગોઠવણી કરવામાં આવે તો મળેલ સહસંબંધના ગુણાંકનું મૂલ્ય :

- (A) વધશે
- (B) ઓછું થશે
- (C) શૂન્ય થશે
- (D) બદલાશે નહિ

39. In a *t*-test, SD is near zero in both the groups, the difference in mean scores will be :

- (A) Quite high and significant
- (B) Quite low and significant
- (C) Quite high and not significant
- (D) Quite low and not significant

જો *t*-કસોટીમાં બંને જૂથોમાં SD શૂન્યની નજીક હોય તો સરેરાશ ગુણાંકનો તફાવત ..... થશે :

- (A) તદ્દન ઊંચો અને અર્થસૂચક
- (B) તદ્દન નીચો અને અર્થસૂચક
- (C) તદ્દન ઊંચો અને અર્થસૂચક નહિ
- (D) તદ્દન નીચો અને અર્થસૂચક નહિ

40. Internal and external criticism are part of :

- (A) Evaluative Research (B) Historical Research
(C) Descriptive Research (D) Experimental Research

આંતરિક અને બાહ્ય સમીક્ષા ..... નો ભાગ છે :

- (A) મૂલ્યાંકનપરખ સંશોધન (B) ઐતિહાસિક સંશોધન
(C) વર્ણનાત્મક સંશોધન (D) પ્રયોગાત્મક સંશોધન

41. In an experimental research :

- (A) Tools of data collection are manipulated
(B) Hypotheses are manipulated
(C) Data are manipulated
(D) Variables are manipulated

પ્રાયોગિક સંશોધનમાં :

- (A) માહિતી એકત્ર કરવાનાં ઉપકરણો ઊભાં કરવામાં આવે છે
(B) ઉત્કલ્પનાઓ ઊભી કરવામાં આવે છે
(C) માહિતીઓ ઊભી કરવામાં આવે છે
(D) ચલોને ઊભાં કરવામાં આવે છે

42. Rank difference method of correlation is usually used when :

- (A) Raw scores cannot be converted into standard scores
(B) Raw scores are not linearly arranged
(C) Quantitative value for certain factors cannot be fixed
(D) No prediction is to be made

સહસંબંધની ક્રમાંતર તફાવત પદ્ધતિનો સામાન્યરીતે ઉપયોગ થાય છે જ્યારે :

- (A) મૂળભૂત ગુણાંકોને પ્રામાણિત ગુણાંકોમાં રૂપાંતરિત ન કરી શકાય
(B) મૂળભૂત ગુણાંકોની ગોઠવણી ન થાય
(C) કેટલાંક પરિબલો માટે સાંખ્યિક મૂલ્ય નિર્ધારિત ન કરી શકાય
(D) કોઈપણ અનુમાન ન કરી શકાય

43. What is the main characteristic of a Normal Probability Curve ?

- (A) The curve is rectangular
- (B) All scores have similar value
- (C) Mean, Median and Mode have similar value
- (D) First and third quartile have the same value

‘સામાન્ય સંભાવના વક્ર’ નું મુખ્ય લક્ષણ કયું છે?

- (A) વક્ર એ લંબચોરસ આકૃતિવાળો છે
- (B) બધા ગુણાંકોનું સમાન મૂલ્ય હોવું
- (C) સરેરાશ, મધ્યસ્થ અને બહુલકનું સમાન મૂલ્ય હોવું
- (D) પ્રથમ અને તૃતીય ચતુર્થાંશનું એવું જ મૂલ્ય હોવું

44. The difference between Action Research and Fundamental Research is that :

- (A) Action research utilises smaller data and Fundamental research requires larger data
- (B) Action research is need based and fundamental research is utility oriented
- (C) Action research aims at problem solving and fundamental research aims at building theoretical frame work
- (D) Action research is criterion based and fundamental research is hypothesis based

ક્રિયાત્મક સંશોધન અને મૂળભૂત સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત એ છે કે :

- (A) ક્રિયાત્મક સંશોધનમાં અલ્પમાહિતીનો ઉપયોગ થાય છે અને મૂળભૂત સંશોધનમાં વધારે માહિતીનો ઉપયોગ થાય છે
- (B) ક્રિયાત્મક સંશોધન જરૂરત પર આધારીત છે અને મૂળભૂત સંશોધન ઉપયોગિતા પર આધારીત છે
- (C) ક્રિયાત્મક સંશોધનનો હેતુ સમસ્યા ઉકેલનો છે અને મૂળભૂત સંશોધનનો હેતુ સૈદ્ધાંતિક રૂપરેખા ઘડવાનો છે
- (D) ક્રિયાત્મક સંશોધન કસોટી આધારીત છે અને મૂળભૂત સંશોધન ઉત્કલ્પના આધારીત છે

45. Main utility of Standard Deviation is that, with reference to average it depicts the :
- (A) Status of an individual in a distribution
 (B) Division of group into different sets of small groups
 (C) Percentile status of a group
 (D) The score around which other scores in a group are clustered
- પ્રમાણભૂત વિચલનની મુખ્ય ઉપયોગિતા એ છે કે તે ..... ની સમજૂતી આપે છે :
- (A) વહેંચણીમાં વ્યક્તિની સ્થિતિ
 (B) જૂથનું વિભાજન જુદા જુદા નાના જૂથોમાંના વર્ગીકરણ
 (C) જૂથની શતાંશીય પરિસ્થિતિ
 (D) જૂથમાંના ગુણાંકની આસપાસ અન્ય ગુણાંકોના એકત્રીકરણ
46. The median in a distribution of scores is a point :
- (A) Below the mean score
 (B) Above the mean score
 (C) Below which 'one half' of the scores lie
 (D) Which corresponds with mean and mode
- મધ્યસ્થ એ ગુણાંકોની વહેંચણીનું એક બિંદુ છે જે :
- (A) સરેરાશ ગુણાંકોથી નીચે સ્થિત છે
 (B) સરેરાશ ગુણાંકોથી ઉપર સ્થિત છે
 (C) સર્વ ગુણાંકના અડધાની નીચે સ્થિત છે
 (D) જે સરેરાશ અને બહુલક સાથે મેળ ખાય છે
47. Which of the following will not be considered an example of educational research ?
- (A) Systematic attempt at gaining better understanding of educational process
 (B) Understanding, explaining and predicting human achievement
 (C) Making intuitive guess about human achievement
 (D) Developing a body of organized and useful knowledge
- નીચે આપેલ ઉદાહરણોમાંથી કયું શૈક્ષણિક સંશોધનનું ઉદાહરણ ગણાશે નહિ :
- (A) શૈક્ષણિક પ્રક્રિયાને વધુ સારી રીતે સમજવાનો યોજનાબદ્ધ પ્રયાસ
 (B) માનવીય સિદ્ધિની સમજ, સમજૂતી અને ભાવિ અંદાજ
 (C) માનવીય સિદ્ધિ અંગેની અંતઃસ્ફુરણા આધારિત અટકળ
 (D) સંગઠિત અને ઉપયોગી જ્ઞાનની સંરચનાનો વિકાસ

48. In hypothesis testing type I error implies :

- (A) Accepting an alternate hypothesis
- (B) Rejecting a null hypothesis when it is true
- (C) Not rejecting a null hypothesis when it is false
- (D) Rejecting a directional hypothesis when null hypothesis is false

ઉત્કલ્પનાની ચકાસણીમાં ત્રુટિ પ્રકાર-૧ અભિપ્રેરિત છે કે :

- (A) વિકલ્પનાત્મક ઉત્કલ્પનાનો સ્વીકાર કરવો
- (B) જ્યારે સાચું હોય ત્યારે શૂન્ય ઉત્કલ્પનાનો અસ્વીકાર કરવો
- (C) જ્યારે અસત્ય હોય ત્યારે શૂન્ય ઉત્કલ્પનાનો અસ્વીકાર ન કરવો
- (D) જ્યારે શૂન્ય ઉત્કલ્પના અસત્ય હોય ત્યારે નિર્દેશાત્મક ઉત્કલ્પનાનો અસ્વીકાર કરવો

49. There is a need for research in education as :

- (A) Education borrows its many concepts from other disciplines
- (B) Number of schools and colleges are expanding very fast in India
- (C) Many people need education in India
- (D) Large number of problems in education remain unaddressed

શિક્ષણક્ષેત્રે સંશોધનની આવશ્યકતા છે કારણ કે :

- (A) શિક્ષણ તેની ઘણી બધી સંકલ્પનાઓ બીજા વિષયોમાંથી ઉછીની લે છે
- (B) ભારતમાં શાળાઓ અને મહાવિદ્યાલયોનું સંખ્યાત્મક રીતે ઝડપથી વિસ્તરણ થઈ રહ્યું છે
- (C) ભારતમાં ઘણા લોકોને શિક્ષણ માટેની આવશ્યકતા રહેલી છે
- (D) શિક્ષણમાં અસંખ્ય સમસ્યાઓ વણઉકેલી રહી છે

50. A complete, accurate and upto date listing of all units in a population is called :

- (A) Sample
- (B) Sampling frame
- (C) Sampling unit
- (D) Sample report

વ્યાપવિશ્વની પૂર્ણ, ચોકકસ અને આજ પર્યતની સૂચિને ..... કહેવાય છે :

- (A) નમૂનો
- (B) નમૂનાનું માળખું
- (C) નમૂનાનો એકમ
- (D) નમૂનાનો અહેવાલ

ROUGH WORK

ROUGH WORK

SEAL